

7.6.2011

Raporta: sámiid árbevirolaš dieđu suodjaleapmi gáibida doaimmaid

Varas raporta eaktuda, ahte Suopma doaibmá beaktilabbot sámiid luonddu mánnggahámatvuhtii gulavaš árbevirolaš dieđu dorvvasteamis. Raportta mielde sámiid árbevirolaš dieđus ja árbevirolaš luonddugeavaheamis lea guovddáš mearkkašupmi eandalitge davvi luonddu mánnggahámatvuhtii. Odne birasministerijai luohpaduvvon raportta ráhkadii birasministeriija ásahan viiddes áššedovdijoavku.

Sámiid luonddu mánnggahámatvuhtii gulavaš árbevirolaš diehtu lea luonddu dáfus geavtlaš ja albmana erenomážit sámegielas, birasgaskavuodas ja ealáhusain. Sámiid árbevirolaš ealáhusat dahjege boazodoallu, meahccebivdu, guolásteapmi, čoaggin ja duodji sirdet árbevirolaš dieđu buolvvas nubbái. Sámiid luonddu mánnggahámatvuhtii gulavaš árbevirolaš diehtu lea áitatvuložin hedjoneamen servodatnuppástusaid dihte.

Bargojoavku evttoha dili divvuma várás 28 doaibmabiju ja ávžžuhusaid. Doaibmabijuin evttohuvojit luonddu mánnggahámatvuhtii gulavaš árbevirolaš dieđu vuhtiiváldin lánkaásaheami ja hálldahusa ovddidanfidnuin ja maiddá skuvlejumis. Bargojoavku evttoha, että resurssat stivrejuvojit sámiid luonddu mánnggahámatvuhtii gulavaš árbevirolaš dieđu vurdemii, dutkamii ja ealáskahttimii. Bargojoavku evttoha maiddá, ahte luonddu mánnggahámatvuodastrategiijai, mii dál ođasmahtto, ja doaibmanprográmmai merkejuvojit ođđa doaibmabijut árbevirolaš dieđu suodjaleapmin.

Bargojoavkku ságajodiheaddji Klemetti Näkkäljärvi oaidná, ahte raportta válmmaštuvvan lea mearkkašahti boađus ja dat fállá buori vuodu sisriikkalaš ja riikkaidgaskasaš luonddu mánnggahámatvuodaopolitihkai. "Guovddáš ministeriijat ja virgeoapmahaččat čatnasit ovddidit sámiid luonddu mánnggahámatvuhtii gulavaš árbevirolaš dieđu. Lea dehalaš, ahte bargu ii bisán dása ja bargojoavkku evttohan doaibmabijut álgojit ollašuttot", Näkkäljärvi dadjá. Raporta ovddida bealistis riikkaidgaskasaš biodiversitehtasoahpamuša artikla 8(j) ollašuttima Suomas. Artikla suodjala eamiálbmogiid luonddu mánnggahámatvuhtii gulavaš árbevirolaš dieđu, geavadagaid ja innovášuvnmaid.

Akwé: Ko rávvagat geavahussii Suomas

Bargojoavku evttoha, ahte sámiid ruovttuguovllu eanageavaheami plánemis ja stivremis heivehuvvojit biodiversitehtasoahpamuša Akwé: Ko -rávvagat sisriikkalaš lánkaásaheami olis. Meahciráđdehus ovtta sámedikkiin lea jo álggahan rávvagiid heiveheami Bátneuođdara meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána ráhkadeamis, vuosttasin máilmmis. "Oažžut Bátneuođdara meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána ráhkadeamis buriid vásáhusaid, ja Meahciráđdehus lea čatnasan ráhkadit bissovaš meannudanvuogi Akwé: Ko -rávvagiid heiveheapmái Meahciráđdehusa doaimmas", illuda bargojoavkku ságajodiheaddji Näkkäljärvi. Bargojoavku atná dehalažžan, ahte maiddá gielddat vuhtiiváldet rávvagiid iežaset fidnuin.

Eaktodáhtolaš Akwé: Ko rávvagat leat válmmašallon ovtta eamiálbmogiid ovddasteaddjiiguin ja dohkkehuvvon biodiversitehtasoahpamuša oassebeallečoahkkimis jagi 2004. Suomas rávvagat gusket dakkár sámiid ruovttuguovllus ollašuttton fidnuid, mat sáhttet váikkuhit sámiid kultuvrai ja ealáhusaide.

Bargojoavku evttoha, ahte go birrasa geavaheami ja árbevirolaš sámeealáhusaid stivrejeddji láhkaásaheapmi ovddiduvvo, vuhtiiváldojit biodiversitehtasoahpamuša geatnegasvuodát ja heivvolaš osiin Akwé: Ko -rávvagat. Bargojoavku evttoha, ahte birasministeriija addá rávvaggiid Akwé: Ko -rávvaggiid heiveheamis birasváikkuhusaid árvoštallanprosessain ja maiddá eanageavahan- ja huksenlága ollašuhttimis.

Bargojoavku lea jorgalan suomagillii ja olggosaddán Akwé: Ko rávvaggiid. Suomagielat jorgalus lea okta máilmmi vuosttamus jorgalusain rávvaggiin.

Bargojoavkku raporta:

www.ymparisto.fi/lumonet/8j

Akwé: Ko rávvagat:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=385633&lan=fi>

Luonddu mánggahámatvuolta ja sámít - čielggadeapmi (Suomen ympäristö 12/2011):

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=385727&lan=fi>

http://www.samediggi.fi/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=184&Itemid=325

Lassidieđut:

Ságajodiheaddji Klemetti Näkkäljärvi, Sámediggi, tel. 050 524 2109, etunimi.sukunimi@samediggi.fi

Luonddusuodjalanhoavda Ilkka Heikkinen, birasministeriija, tel. 040 506 1172, etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Bargojoavkku čáli, allagohcci Liinu Törvi, Lappi ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš, tel. 040 719 2997, etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi